

Colecția: **secretele bucureștilor**
Coperta: Stelian BIGAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOERESCU, DAN-SILVIU

Cele mai teribile curiozități din istoria veche a Bucureștilor / evocate de Dan-Silviu Boerescu. - București : Integral, 2017
Conține bibliografie
ISBN 978-606-992-037-4

364.255

© INTEGRAL, 2017

Editor: Costel POSTOLACHE
Tehnoredactor: Stelian BIGAN

Tipărit la *Societatea Tipografică Filaret S.A.*

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-992-037-4

Cuprins

CELE MAI TERIBILE CURIOZITĂȚI DIN ISTORIA VECHĂ A BUCUREȘTILOR

Docu-drame și mituri urbane
evocate de Dan-Silviu Boerescu
însoțite de consemnări din presă

Georg Bogza - Falsul veșnic de două milenii	21
Alexandru - Împutărit	31
Grigore Cantacuzino - Ahabul bogătașului curi și vici	37
- și - și faci acoperis din monede de aur	42
Car dale nu svednică căci țeni în buzunar	47
Pamfil Seicaru - Santajul, marea și... Călugărești	59
Ionel Tăbăcariu și lucrarea de impostură	69
pentru Nadia Gray	83
Cele 8.000 de cronici mendaciale lui Chaymoo	93
Scarlat Bărbăncescu a furat pe Bianchi Caragea	101
de la propria ei mână	113
Lămuriri bibliografice	121

INTEGRAL

Cuprins

Farsa crudă a lui Alexandru Bogdan-Pitești: falsul viol și leșinul unui poet delicat	7
Geo Bogza, primul scriitor român condamnat – de două ori! – la închisoare pentru... pornografie	21
Alexandru Constantinescu- <i>Porcu</i> și povestea murăturilor salvate din calea nemților	31
Grigore Cantacuzino- <i>Nababul</i> , bogătașul care a vrut să-și facă acoperiș din monede de aur dar care nu avea niciodată bani în buzunar	37
Pamfil Șeicaru – Șantajul, etajul și... Ceaușescu	59
Ionel Teodoreanu și iubirea sa imposibilă pentru Nadia Gray	83
Cele 8.000 de cronică mondene ale lui Claymoor	93
Scarlat Bărcănescu o fură pe Elenchi Caragea de la propria ei nuntă	113
Lămuriri bibliografice	121

Farsa crudă a lui Alexandru Bogdan-Pitești: falsul viol și leșinul unui poet delicat

Alexandru Bogdan-Pitești „era plămădit dintr-un aluat de contraste la care au contribuit în egală măsură geniul răului și cel al binelui. Era în acest personaj un amestec de senior și plebeu, de creștin și păgân, de tiran și revoltat. Cinic și duios, generos pe de-o parte, escroc pe de alta, savura abjecția pe care o servea cu cinism. (...) Iubea libertatea în gradul în care ar fi putut abuza de ea. Și acest om, anarhic față de orânduierile lumești, nu recunoștea decât o singură ierarhie: talentul”, spunea Krikor H. Zambaccian în *Însemnările unui amator de artă*. Se spune că, fără el – în calitate de Mecena –, Ștefan Luchian nu ar fi existat ca artist plastic.

Însă, în egală măsură, de pe urma unei farse crude pe care el și amicii lui hedoniști au pus-o la cale, era să nu mai existe nici delicatul poet Adrian Maniu! Acesta, după cum mi-a povestit marele istoric literar George Munteanu, avea doar 20 de ani și era teribil de îndrăgostit de concubina oficială a lui Bogdan-Pitești, dar care, în realitate, deși cu o aparență diafană, nu era decât o femeie de moravuri îndoielnice, folosită

de bogatul om de afaceri ca un soi de alibi social. Bogdan-Pitești o plătea pur și simplu pe „domniță” pentru a juca rolul de iubită a lui și a masca, cât de cât, adevăratele lui pasiuni erotice, care erau unele de certă natură homosexuală. Acest Oscar Wilde balcanic, poet, eseist, critic plastic și mare colecționar de artă, era gay (sau, cel puțin, bisexual), iar societatea românească de la 1900-1920 nu era deloc pregătită pentru un asemenea fapt. Dar Bogdan-Pitești era suficient de avut pentru a ridica necesarele perdele de fum care să ascundă adevărata sa viață intimă.

Așadar, cloroticul sonetist Adrian Maniu (1891-1968) era îndrăgostit devastator de egeria omului de afaceri și mare protector al artelor. Pasiunea sa romantică și-o exprima în versuri de o mare sensibilitate, precum:

Dorul meu zboară spre tine, iubita,

porumbel călător spre țările primăverii.

În cetatea asta neagră, prăfuită,

abia înfloriți, s-au scuturat merii.

Trec zilele ... ca oamenii rătăciți pe stradă,

în umbra caselor de mult întunecate.

Aici numai la înmormântări e paradă,

iar fetele sunt urâte toate, toate!...

Nici nu mai cred – gândul de-acum

Să-ți mai ajungă sub albastrele priviri:

aici chiar albatrosul cerului e înecat de fum

și bântuie moartea printre trandafiri.

Cinicul Bogdan-Pitești și la fel de cinicii săi prieteni, partenerii săi de orgie continuă, s-au gândit să pună la cale o farsă odioasă, speculând sentimentele poetului dar și marea lui delicatețe sufletească. Așa că l-a invitat pe Adrian Maniu la una din întâlnirile săptămânale ale societății artistice patronate de bogătaș, care se desfășurau în vila luxoasă a acestuia de pe Calea Victoriei. Și a regizat o mică dar intensă scenă demnă de *Satyricon*. A angajat cel mai vânjos și jegos cioban din piață, după ce, în prealabil, i-a verificat personal bărbăția impresionantă. La ora juruită, când tânărul Maniu pătrundea în vilă, nu l-a întâmpinat nimeni la intrare. Poetul s-a avântat spre salonul binecunoscut, de unde se auzeau niște gemete disperate(!). Ajuns în încăpere, i-a fost dat să vadă o scenă atroce: despuiat, cu cojocul, izmenele și celelalte buleandre soioase aruncate pe jos într-o cumplită neorânduială, ciobanul viril și păros, un veritabil King Kong descins din pădurile valahe, o posedea sălbatic pe Domnița suavă (...dar, vai, atât de perversă!) din visele și poemele sonetistului, poate ultimul mare romantic al României. Protocolul sadic al desfrânatului Bogdan-Pitești prevedea ca, în momentul în care poetul va fi conștientizat grozăvia situației, falsul violator să-și extragă falnicul ștromeleag dintre buculițele bucolice ale Prințesei pe care o sodomiza amarnic și să-și proptească mătârânga între buzele Muzei suave! Ciobănoiuul mioritic chiar s-a ținut de plan, iar delicatul literat, văzând cu uimire cum obiectul dorinței sale eterice era maculat de coceanul performant și pe măsură vascularizat a intrat în colaps și a leșinat pe loc

10 în aplauzele cinice ale lui Bogdan-Pitești și ale ciracilor săi, care priviseră secvența brutal-excitantă ascunși după draperiile grele, de catifea, ale salonului. Din ferire, un medic a putut fi chemat în mare grabă și l-a readus în simțiri pe sărmanul și hipersensibilul literat...

Alexandru Bogdan-Pitești (13 iulie 1871, Pitești-10 martie 1922, București) lăsa să se creadă că s-ar trage din neamul domnesc al Bogdăneștilor. Însă tatăl, Constantin Bogdan, era, se pare, un refugiat aromân din Ianina, ajuns, la Pitești, primar și deputat. Dintr-o familie boierească provenea, totuși, mama, Domnica, născută Balotă. Este dat la școală în Pitești, dar nu termină aici gimnaziul, ci își continuă învățătura la Geneva, într-un colegiu catolic, apoi în Franța. Între studii și boemă, epicurianul cam ezită, și așa se face că nu isprăvește nici medicina (la Montpellier), nici literele și dreptul (la Paris).

Încă în Elveția compunea poezii, de factură modernistă, precum și nuvele, și ar fi colaborat la „Le Feu-Follet” și la „L'Écho de Genève et du Léman”. Descins pe malurile Senei, își găsește timp să publice în „La Libre parole”, „La Brise du soir”, „L'Intransigeant”, „Le Figaro”, „Le Gaulois”, „Le Gil Blas” și „L'Écho de Paris”. Cult, spiritual, cu o înfățișare atrăgătoare, Bogdan-Pitești se simte bine – și se formează – în atmosfera artistică a Parisului simbolist și decadent. Motivele exacte ale expulzării lui din Elveția și din Franța nu sunt clare. În dosarele poliției geneveze era notat ca „dangereux”!

În 1898, se întoarce definitiv în țară. Sigur de magnetismul propriei personalități, candidează în alegeri

în județul Olt, dându-se drept fiul lui Alexandru Ioan Cuza; apoi, în 1900, intră iar în competiție pentru colegiul al III-lea de Ilfov. În urma unui șantaj, încercat în 1913 asupra bancherului Mauriciu Blank, este arestat și întemnițat. De acum, pentru el începe declinul. Marele păcătos nu va mai pătrunde în avanscenă, iar la moarte, momente grotești pun punct final acestui destin singular și oarecum enigmatic. Amestec de egoism și generozitate, de sensibilitate și grosolanie, Bogdan-Pitești e o plămadă aparte, de ins cumva demoniac și cabotin deopotrivă.

În „Seara”, ziar stipendiat se pare de Puterile Centrale, al cărui director și proprietar a fost în 1913 și 1914, publicistul mânuiește un condei incisiv, încercând un anume deliciu, aproape că artistic, al ponegrii. Cincul vede în juru-i, și încă supradimensionate, păcate de care el însuși nu pare să fi fost străin. E, în causticele lui ieșiri moralizatoare și justițiare, un alibi subtil și, poate, dincolo de exercițiul retoric, un gest de expurgare a unui subconștient mereu încărcat. Estet al viciului și vicios al artelor, acest juisor cu rafinamente uneori echivoce s-a răscumpărat, într-o bună măsură, prin gesturile lui de mecena cu gusturi fine.

Frecventând la început cercul lui Alexandru Macedonski, și-a alcătuit cu timpul un fel de cenaclu, la el acasă strângându-se o societate pestriță, scriitori, pictori, ziariști, sculptori (Constantin Brâncuși, printre alții), mulți dintre ei famelici și încă necunoscuți. A înlesnit debutul lui Ștefan Petică. Îl descoperă și îl susține pe Ștefan Luchian; i-a încurajat pe Theodor Pallady, Camil Ressu, Nicolae Dărăscu și Iosif Iser.

12 Judecățile somptuosului libertin s-au bazat pe bun gust și pe o intuiție aproape impecabilă. Opera lui înseamnă mai ales climatul de elevație pe care a știut să-l creeze. Împreună cu alții, a pus la cale prima expoziție a artiștilor independenți (1896) și, peste doi ani, expoziția internațională a Societății de artă „Ileana”, pe care o fondează în asociere cu Constantin Bacalbașa și cu arhitectul Ștefan Ciocâlțeu.

Cu C.I. Bacalbașa, scoate o publicație de lux, „Ileana” (1900-1901), cea dintâi revistă românească de artă. Avea el însuși veleități de plastician și, cu o ocazie sau alta, a expus desene ce urmau să-i illustreze volumul de poezii *Sensations intimes*, care nu a mai apărut. Într-un spirit de finețe, a publicat (semnând și Ion Duican) cronici artistice în „Revista orientală”, „Ileana” și „Liga literară”, cerând artistului, nu fără afectare, o „operă de idei”, care să exprime o stare de suflet modernă. Excesiv și în laude, și în respingeri, Bogdan-Pitești dezlănțuie o salvă de reproșuri asupra literaturii autohtone. Elitistul e însă consecvent în opțiunea lui pentru poezia simbolistă. Oricum, când scrie, e mai rigid și mai subiectiv decât în critica orală, în care își risipea scâpărările de inteligență și malițiile, butadele enorme și sentințele autoritare.

A compus, numai în franceză, și versuri (iscălind cu distincție căutată Alexandre Bogdan-Pitești, Alex de Pitești), publicate în „Literatorul”, „Țara”, „Revista orientală”, „Revista modernă”, „Vieața nouă”, „Ileana” și „La Roumanie”. E o poezie muzicală, cu tentă simbolistă. Sclipiri de aur și licăr de ametiste, satin, brocart, velur și parfum de roze dau o nuanță de

răsfăț melancoliilor livrești ale acestui „charmeur” dintr-o speță bizară. (<http://crispedia.ro>)

În ciuda marilor sale probleme de caracter, mulți intelectuali și oameni de cultură români au avut cuvinte de laudă pentru cel ce practica un generos mecenat. Astfel, personalitatea sa complexă este, poate, cel mai bine zugrăvită de Tudor Arghezi, care îl portretiza retrospectiv astfel: „La 27 aprilie se împlinesc douăzeci și cinci de ani de la moartea aceluia om excepțional care s-a numit Alexandru Bogdan-Pitești, excepțional pe toate dimensiunile lui excepționale: și bune și foarte rele. Natură dinamică și de devoțiune, el n-a avut răgazul singurătății unei opere literare, dar energiile, marea lui dăruire, un optimism imens și o camaraderie unică au fertilizat pe cincizeci de ani și artele și literatura.”

Iar părintele Gala Galaction exclama: „Casa lui Bogdan-Pitești! De când a murit el, au dispărut cu desăvârșire acei câțiva metri pătrați, care reprezentau, în inima Bucureștiului, Atena și Parisul.”

Nici Benjamin Fundoianu („Fondane”) nu făcea deloc economie de omagii curtenitoare: „Numai la Bogdan Pitești puteai să bei cafea între Luchieni și Iseri, numai la dânsul puteai vorbi între Ressu și Brâncuși, numai acolo, conversația, delicată și lubrică, rafinată și trivială, își găsea, între pereții ornați, adevăratul cadru. Inteligența lui Bogdan priveghea între noi, gata de replică, neprevăzută, ageră. (...) Pe urma lui rămâne cea mai frumoasă colecție de artă românească din câte avem. Și e prea mult. Poate «rămâne» ceva de pe urma oamenilor care au «existat» în adevăr?”